

ТЕАТРАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ

Двуседмичникъ за изкуство, литература и обществени въпроси

Гл. редакторъ: ДИМ. ТАЛЕВЪ

Редакторъ: ГЕОРГИ ДИМИТРОВЪ

Христосъ Възкресе!

Стремежътъ на човѣка да се освободи отъ всичко земно, да се отърси отъ грубото, отъ материалното, е копнежътъ на духа му да литне къмъ висинитѣ на вѣчното блаженство, къмъ идеалното, къмъ красотата на живота, придаватъ на човѣка чувства на гордостъ, на непреломима воля, на силна вѣра въ бждащитѣ дни на живота му.

Въ името на този копнежъ и на тази силна вѣра Исусъ Христосъ умрѣ преди две хилядилѣтия, за да възкресе и заживѣе за винаги въ душитѣ на своитѣ хиляди поклонници.

Трънливиятъ пѣтъ на неговия животъ, по който той безропотно премина съ тежкия кръстъ къмъ Голгота, мъченическата му смъртъ и неговата невинна кръвъ очертаха пѣтя на човѣчеството по който трѣбва да върви за да достигне до вратитѣ на земния рай.

Неговата силна вѣра въ правдата възкресе на неговата смъртъ за да озари душата на човѣчеството съ още по-голяма сила.

Христосъ Възкресе!

Театрътъ и духа на новото време

Мисли върху въпроса за репертуара. Днесъ се играятъ повече комедии, отколкото трагедии. Възкресяването на класицизма. Западна Европа подъ обаянието на новото време.

Театрътъ е като едно нежно цвѣте. Ако тоя, който го ръководи, само въ единъ моментъ се разколебае въ пѣтя, който е избралъ, трѣбва да знае, че това носи разруха за театъра.

Ние варненци, като че ли имаме една особена характерна черта. Може би е добра или лоша, стига да не стигаме до крайности.

Тя е, че никога не можемъ да дадемъ преценка за хубавото което го имаме въ Варна да му се радваме. Радватъ му се ония, които идатъ отъ други градове.

Не може да се скрие факта че Варненскиятъ театръ даде възможностъ на много даровити наши писатели да покажатъ, че и българскиятъ народъ може да излъчи нѣщо въ областта на драмата и комедията. Тукъ за пръвъ пѣтъ се прояви Казанджиевъ съ "Царъ Мурадъ Мари думаше" и неговата пиеса триумфално шетствува сетне изъ България.

Да ви говоря ли за нашия детски театръ? Децата знайтъ да ценятъ какво нѣщо е възторгъ, защото преднамѣреността въ тѣхъ не е още загворила. Тамъ ние създаваме ценности; тамъ ние ги учимъ, че трѣбва да обичатъ своята родина, повече отъ всичко; тамъ ние ги учимъ на моралъ, на уважение къмъ ближния.

Нашиятъ народъ е малъкъ, но единъ културенъ народъ, защото, както казва Геца Фехеръ, българския народъ не е дошелъ отъ степитѣ на Русия, като дива орда, а като единъ народъ, който има единъ културенъ уровень. Следователно този малъкъ народъ заслужава да има свой театръ, да има единъ храмъ, където да изгражда национални културни ценности.

Относно репертуара, дълженъ съмъ да кажа, че много пиеси най напредъ се играятъ въ Варна и тогава въ София. Правдиви сж думитѣ на една известна талантива руска критичка, която казва: Въ три града на Европа се играе въ едно и също време съ еднакъвъ репертуаръ. Това сж: Парижъ, Виена и Варна.

За да може да се говори за театъра, необходимо е да се познава театралното дѣло. Говори се, че намалѣло посещение. Та нима само въ Варненския театръ е така. Това е повсемѣстно явление.

Едни го отдаватъ на общия икономически упадъкъ, други на оная нервна психика, която напоследъкъ преживѣва човѣчеството, трети на кината четвърти на последицитѣ отъ войната и че човѣчеството иска да се повесели и да гледа по леки работи, а не да се занимава съ сериозни

Следва на стр. 8-а

Една среща съ писателя Стилиянъ Чилингировъ въ упадъкъ ли е съвременния театръ?

Задачитѣ на театъра въ миналото. Близка ли той въ остро противоречие съ днешния театръ на усъвършенствуваната техника. Трѣбва ли да се счита, че той е загубилъ днесъ своето влияние върху широкитѣ народни срѣди? Българскиятъ театръ по нищо не отстъпва на този отъ чуждитѣ страни. Театрътъ е такъвъ, какъто е публиката, която го посещава.

Преди нѣколко дни пребивава въ града ни известния нашъ писателъ, Стилиянъ Чилингировъ, единъ отъ плеада български писатели, които отбелязаха най-дълбоки бразди въ българската културна нива.

Една среща съ Ст. Чилингировъ даде възможностъ да го помолимъ да отговори на нѣкои въпроси отъ живъ интересъ за нашитѣ читатели. г. Ст. Чилингировъ бѣ много любезенъ и съ пълна готовностъ сподѣли съ насъ своитѣ богатни разбирания за театъра въобще.

Преди освобождението—започна г. Чилингировъ, нашиятъ театръ преследваше чисто патриотични и възпитателни задачи. Роденъ отъ училището и създаденъ отъ учители, той трѣбваше да помогне на дѣлото за народното ни осъзнаване.

Ето защо, артиститѣ, изключително любители на културнитѣ прояви, съзнаваха ясно своя общественъ дългъ, гледаха да направятъ театъра едно пригодено оржие за повдигане на българския националенъ духъ.

Днесъ вече театрътъ преследва съвсемъ други задачи. Отъ него искаме да ни даде художествено пресъздаване на живота, за да проникнемъ по-добре въ неговата сжщина.

Това още не значи, обаче, че той се поставя въ остро противоречие съ театъра въ миналото.

Измѣнени сж само условията за живота и като тѣй, сж се промѣнили срѣдствата за въздействие върху него, защото театрътъ днесъ нѣма такава голѣмо въздействие върху публиката, както въ миналото.

Азъ мисля, че въпросътъ би трѣбвало да се постави поинакъ. Не театъра е изгубилъ своето влияние върху широкитѣ народни срѣди, а именно последнитѣ сж изгубили интересъ къмъ театъра, поради това, че новото време, — времето на техниката, създава по-други интереси на тия срѣди.

Днесъ се предпочита не художественото, психично интересното, а технически постигнатото, и отъ тамъ предпочитанията на киното, напимѣръ, което се явява като най-голямъ съперникъ на театъра.

Въ киното зрителътъ се явява винаги пълновластенъ господаръ на себе си, или съ други думи, той си остава винаги

зрителъ. Въ театъра той трѣбва да бѣде по неволя и действащо лице.

Упадъкъ въ театъра нѣма, това е само привидно. Когато говоримъ за упадъкъ въ театъра, ние сждимъ само отъ интереситѣ на публиката, но не и отъ постиженията на театралнитѣ дейци. Интереситѣ на мнозинството никога не опредѣлятъ сжщината на художественото постижение, дори и въ литературата. Иначе трѣбва да смѣтаме, че и най-великитѣ произведения, които най-много се четатъ отъ народа, като напимѣръ сензационнитѣ романи, иматъ художествено значение.

Все пакъ нашиятъ театръ, общо взето, по нищо не отстъпва на театъра въ много чужди страни, особено въ балканскитѣ. Напоследъкъ имахъ възможностъ да присъствувамъ на нѣколко представления въ една балканска страна и трѣбва да призная, че играта, която видѣхъ тамъ, далечъ не може да се сравни съ играта на нашитѣ артисти.

Толкова последната е по-естествена и по-художествена, пѣкъ и публиката у насъ превишава по интересъ и по разбиране, публиката на тамошната страна, че азъ не помня да съмъ видѣлъ толкова празенъ театръ, ако и да е на една трета по-малъкъ отъ Софийския.

Когато говоримъ обаче, за достойнствата и недостатъцитѣ на нашия театръ, не бива да забравяме никога, че театрътъ е не само художествено, но и търговско предприятие и въ

нѣкои отношения той ще трѣбва да задоволява интереситѣ на публиката и едно да запази себе си и друго, постепенно да я приобщи къмъ най-висши и най-изискани интереси на духа.

Тъкмо-това последно обстоятелство не вземаме предвидъ и като не го предвиждаме, ние, любителитѣ на театъра, неволно ставаме и негови врагове, като почваме да изискваме отъ неговитѣ жреци работи, които тѣ не биха могли, тъймо по тия съображения да дадатъ.

Театрътъ е такъвъ, какъто е публиката, която го посещава. Да внимамъ него за известни недостатъци, безъ да вземаме предвидъ публиката ще рече, да бждемъ несправедливи.

Ето защо азъ бихъ казалъ: да благодаримъ на нашитѣ театъри за туй, което ни даватъ. Нашата благодарностъ по-скоро ще спомогне за тѣхния успѣхъ отъ колкото нашето недоволство.

За всѣки случай, какъво сме ние, иде да свидетелствува обстоятелството, че България има относително взето повече театри, отколкото всѣка друга страна. Театралното дѣло никжде не е така обичано и нѣма толкова любители, колкото у насъ. Тукъ идемъ да свържемъ сегашното състояние съ миналото. Той, каквито и високи задачи да преследва, пакъ си остава една школа, какъто е билъ преди освобождението.

Нѣма село у насъ, което да нѣма любителски театрални групи.

Най-хубавата комедия на варненската сцена презъ сезона

„БРАКЪ“

отъ Васари Яношъ

Като една отъ най-добритѣ постановки на Варн. народенъ театръ, безспорно се сочи комедията „Бракъ“ отъ Васари Яношъ, която не напразно може да бѣде наречена „вѣнецъ на тазигодишния репертоаръ“ на театъра ни.

Пиесата е поставена отъ директоръ-режисора г. Йор. Черкезовъ и много ясно говори за неговитѣ несъмнени качества на режисьоръ, който е далъ вѣрно разрешение на своята режисьорска задача.

Комедията „Бракъ“ отъ Васари Яношъ, по своята сжщность е пиеса, въ която сж доловени нерва и пулса на нашето време, или по-специално казано, парливитѣ въпроси, свързани съ проблема на днешния бракъ. Авторътъ се изтъква като единъ голѣмъ познавачъ на живота, съ цѣлото негово злюбодневие, и на съвременната сценична техника. Ето защо неговитѣ пиеси сж тѣй много търсени отъ публиката, а още повече отъ режисьора, Следва на 7 стр.

Античния и християнския свят

Два противоположни мира. Култа на времето и Култа на вѣчното и човѣчното

Предъ насъ е разнообразието на вѣковете. Изреждат се културитѣ на жълтата и черната раси, въ чийто религии господствува жестокостта и измъчването. Първитѣ източни люде, па даже често и сега, бѣха съ мрачни души. Културата започва своя ходъ къмъ просвѣтление. Суровостта на Изтока замира и въ Атина прозвучава единъ тържественъ химнъ на свѣтлината и жизнената радостъ. Химни на Аполона и Дионисия!

Античниятъ човѣкъ е упоенъ отъ чара на човѣка, обаче на земята. Творението на Бога—човѣкътъ е тукъ култъ.

Небето е смѣкнато на земята

Нѣма единъ Богъ—има много богове, живущи тъй както ние на земята.

Старитѣ елини бѣха упоени отъ красотата на тази земя и затова се създадоха толкова велики скулптури, пѣсни на земния чаръ. Класическиятъ оптически свѣтъ даде най-хубави наслади на окоето. Мраморътъ тукъ така пѣше, че Микелъ Анжело бѣ просто упоенъ отъ изкуството на класическа Атика (Гърция). Култътъ къмъ земята стана религия. Тая религия тръгна по своя ходъ на горе.

Опианение, отъ чара на привидната земя на красота

Свѣтътъ не е преживѣлъ по-голямъ химнъ на земния чаръ. Този химнъ, обаче се изроди въ такъвъ развратъ, че самата Римска империя се се разклати отъ култа, който дойде отъ старата Атина. Развалина, развалина бѣ тогава свѣтътъ. И едно чудо се явява. Явява се най-великиятъ измежду най-великитѣ. Явява се Богътъ—човѣкъ—Христосъ. Божество, слѣзло тукъ, на тъй грѣшната земя. Провидението испраща въ тоя моментъ това Велико знамение—Христосъ.

Идва Христосъ, за да разграничи рѣзко стария, гнилия свѣтъ отъ новия. Култътъ къмъ земята замръ.

Роди се небето въ човѣшката душа. Роди се човѣкътъ въ човѣка

Роди се новиятъ свѣтъ отъ развалинитѣ на стария. Но въ този новъ човѣкъ заживѣ и едно щастие и една голѣма мжка—заживѣ великото раздвоение, което започна да разкъсва душитъ на новитѣ хора—християни. Единъ смутъ нестѣпи въ душитъ на новото поколение. Този смутъ доведе тѣхнитѣ души до

Беликото трагично

Това велико трагично забущува по цѣлата сръдно-европейска литература, философия и изкуство. Христосъ бѣ фундаментътъ на цѣлата духовна вжтрешност на европейския духъ. Сръдновѣковието—какви ужасни времена—борби до най-голема жестокостъ: Религиозенъ фанатизъмъ.

Христосъ бѣ разпнатъ

въ душитъ на самитѣ християни. Християнството изби въ нечувани религиозни страсти. И ако Христосъ би видѣлъ това самъ би се отказалъ отъ великото си учение, собствено отъ неразбирането на

великото му учение

Тая трагедия се привърши. Но голѣмитѣ духове, повлияни отъ магиката на Христовото учение, създадоха велики творения—апотеози на християнска та апология. Ние не бихме имали

единъ Микелъ Анжело, единъ Бахъ, единъ Бетховенъ, единъ Хенделъ

и много други великани въ изкуството, ако не бѣше

Христосъ

който положи основитѣ на европейския духъ.

Античниятъ и християнскиятъ свѣтъ—два мира, които сж диаметрално противоположни единъ на други. Единиятъ—култъ на времето, а другиятъ култъ на вѣчното и човѣчното.

Хр. Пан.

ХРОНИКА

Редакцията на в. „Театрален прегледъ“ честити на читателитѣ си Свѣтитѣ Христови празници и имъ пожелава най-приятно прекарване.

Поради технически причини е допусната печатна грѣшка на стр. 4, редъ 5 отъ доу на горе на статията „Музикалниятъ тържество въ Варна“ напечатано „Инициативата за това трѣбва да поеме дружествата“, да се чете „Инициативата трѣбва да поеме държавата“

Варн. Нар. Театъръ следъ блѣскавия успѣхъ съ комедията „Бракъ“ усилено подготвя ориенталската пиеса „Сарайтъ на принцъ Селимъ“.

Презъ страстната седмица и великденскитѣ празници Варн. Народенъ театъръ изнесе съ успѣхъ библийската пиеса съ 5 картини отъ Б. Борозановъ „За 30 сребърника“, изъ страданията и възкресението на Христа.

Бръснаро-фризюрски салонъ **„Народенъ театъръ“** честити възкресение Христово на многобройнитѣ си клиенти.

Бръснаро-фриз. салонъ **Соня** ул. Драгоманъ честити на поч. си клиенти В. Хр.

А. С. Виницки химическа работилница за чистене дрехи честити В. Хр. на поч. си клиенти

Агенц. **Учител. Каса** честити В. Хр. на почитаемиѣ си членове и бждащи такива

Дамски фризюрски салонъ **Июана** на В. Карамфиловъ честити В. Хр. на почит. си клиенти

Кебапчийница **Бай Христо** честити В. Хр. на клиентитѣ си

Шапкарски салонъ **Виена** честити В. Хр. на клиентитѣ си

Художествено фото **Торкомъ Бояджиянъ** ул. Царъ Борисъ честити В. Хр. на поч. си клиенти

Дамския салонъ ДАЧО

ул. „ЦАРЪ БОРИСЪ“ 9
Съобщава, че се ЗАВЪРНА отъ Виена, Берлинъ и др. европейски градове, отъ кждето донесе МОДЕЛИ, споредъ които клиента следъ като ги ХАРЕСА може да си направи ПОРЖЧКАТА.

ДИМО ИОВКОВЪ

галантериенъ магазинъ честити свѣтитѣ празници на клиентитѣ си.

Автомоб. кооп. „Превозъ“-Варна честити на клиентитѣ си В. Хр.

Содо-лимонд. кооп. Съединение честити на клиентитѣ си В. Хр.

„Вулканъ“ А. Д.—Варна производство на печки и готварски машини типъ Перникъ честити на своитѣ клиенти Възкресение Христово

Магазинъ „Екертъ“ Представ. на Пѣевъ—София честити на клиентитѣ си Великдена.

Худож. фото „Рембрандъ“ до сладкарница Савоя честити Възкресение Христово на уважаемиѣ си клиенти.

Магазинъ Тотю Ив. Узуновъ ул. Царъ Борисъ 6 складъ на вълнени платове честити на клиентитѣ си В. Хр.

Магазинъ „Камила“ прочутъ съ своята идеална чистота честити Възкр. Христово на клиентитѣ си.

Худ. Фото Свѣтлина ул. Царъ Борисъ честити В. Хр. на клиентитѣ си

М. Казаковъ и Хр. Геохаровъ тенекеджийска работилница честити В. Хр. на поч. клиенти

Н. Бояджиевъ представител на ф-ка Балъкчиевъ—София честити В. Хр на поч. си клиенти

Бр. А. и Я. Кирякови придворни доставчици на сардели и зеленчукови консерви честитаятъ на почитаемиѣ си клиенти В. Хр.

Сиропчийницата до кино Паласъ на Г. П. Бошковъ честити на поч. си клиенти Възкр. Христово.

Колониаленъ магазинъ на едро **Михаилъ Димитровъ** честити Възкресение Христово на почитаемиѣ си клиенти.

Бръснаро-фризюрски салонъ **„Марселъ“** ул. 6 септемврий. честити В. Хр. на поч. си клиенти

Бакалска кооперация **„Спасение“** честити В. Хр. на своитѣ кооператори и клиенти

Лозаро-винарска кооперация **Димиятъ** честити на своитѣ кооператори и клиенти В. Хр.

Аршакъ Закеянъ кроющъ, ул. Арх. Филаретъ 3 честити на поч. си клиенти Възкр. Христово

Юрданъ Бѣчваровъ Владиславъ 25 честити В. Хр. на своитѣ клиен.

Новата баня на ул. Царъ Симеонъ честити на почит. си клиенти Възкр. Христово

Трифонъ Кръстевъ - месаръ честити В. Хр. на своитѣ клиен.

Атанасъ Рупчевъ-агата-месаръ честити В. Хр. на клиентитѣ си

Василь Милановъ-мес.-колбасаръ честити на уважаемиѣ си клиентки и клиенти В. Хр.

Христо Николов-колбасаръ честити на многобройнитѣ си клиенти Възкресение Христово

Парашкева Георгиевъ & С-ие месаръ (халитѣ Нишка) честити на клиентитѣ си В. Хр.

Димитъръ Митевъ-месаръ (халитѣ Нишка) честити Възкресение Христово на своитѣ клиенти.

Стоянъ Николов-месаръ (халитѣ Нишка) честити Възкр. Христово на многобройнитѣ си клиенти

Митю Шишмановъ-месаръ (пазарнитѣ хали) поздравлява клиентитѣ си съ Възкресение Христово

Шевки Мехмедовъ-месаръ (пазарнитѣ хали) честити на клиентелата си Великденскитѣ празници.

Никола Касабовъ-колбасаръ честити Възкр. Христово на клиентитѣ си.

Никола Стояновъ-колбасаръ честити на многобройната си клиентела свѣтитѣ Хр. празн.

Петъръ Трайковъ-месаръ (Ранковитѣ хали) честити на клиентитѣ си великденскитѣ празници

Никола Христовъ-месаръ (Ранковитѣ хали) честити на клиентитѣ си Възкр. Хр.

Стефанъ Георгиевъ-месаръ (Ранковитѣ хали) честити Възкресение Христово на почитаемиѣ си клиенти.

Главната агенция на групата народни осигурителни д-ва „Балканъ“ Владимиръ Ст. Явашчиевъ честити на клиентитѣ си отъ цѣла България Вел. празници

ДРЕХАРНИЦА „СОФИЯ“
ул. „6 септемврий“ № 1 на М. ВАИСЪ
Ви предлага най-износно **мжжки, дамски и детски дрехи** — последни модели.
Приематъ се и по поржчка

Дамския салонъ ДАЧО
ул. „ЦАРЪ БОРИСЪ“ 9
Съобщава, че се ЗАВЪРНА отъ Виена, Берлинъ и др. европейски градове, отъ кждето донесе МОДЕЛИ, споредъ които клиента следъ като ги ХАРЕСА може да си направи ПОРЖЧКАТА.

Циркъ РОЯЛЪ и ДОБРИЧЪ
Най-чудноватото, което до сега е виждано въ единъ циркъ, дресирани шимпанзета, маймуни-човѣци, ездачи, гимнастици, магесници, конторепонисти и пр.
ПРОГРАМА НЕ ВИЖДАНА ДО СЕГА ВЪ ВАРНА!

Едно мнение за МУЗИКАЛНИТЪ ТЪРЖЕСТВА ВЪ ВАРНА

Поуки от гръшните въ миналото. Какъ трѣбва да бѣде разрешенъ въпросъ съ тѣхното урондано.

Вече нѣколко години, подъ редъ музикалнитѣ тѣржества въ Варна завършватъ съ незначителенъ материаленъ и мораленъ успѣхъ. Това е тъй за всички, които не желаятъ да се правятъ на слѣпи и глухи. Къмъ тѣхъ съществува обществено безразличие и очевидно е, че по начина, по който тия тѣржества бѣха провеждани, не могатъ повече да ставатъ.

Повдигаме тукъ този въпросъ, не за да търсимъ моралната отговорностъ у морално задълженитѣ да отговарятъ за това фактори. Това е предвсичко въпросъ за разрешение отъ музикалната критика у насъ, която въ случая мълчи.

И действително, музикалнитѣ тѣржества минаватъ безъ да бѣдатъ преценени, като резултатъ отъ едногодишна дейностъ на музикалнитѣ сили въ страната. Знаемо е, че музикалнитѣ тѣржества въ Варна се устройватъ, за да представимъ предъ публиката отъ цѣлата страна и главно предъ чужденцитѣ, музикалния животъ въ България и музикалната техника у насъ съ произведениа отъ чужди и наши автори. Какво значение има да бждемъ представени добре това всѣки може да разбере. Та тѣ сж преди всичко проява на духовната ни култура. Но, разбира се, това не става и никога не може да стане по начина, по който досега се е разсждавало.

Поукитѣ отъ досегашнитѣ музикални тѣржества сж на лице: дѣлото на българския музикантъ (и авторъ и изпълнител) не може да представено задоволително напр. само съ единъ симфониченъ съставъ колкото и добъръ да бжде той, макаръ и да е първостепененъ оркестъръ у насъ, защото той не представлява въ никой случай музикалнитѣ сили на цѣлата страна. Необходимо е, значи, да се създаде здрава музикална организация или филхармония, която да представлява музикалнитѣ сили на страната. Идеята, подета преди години въ Варна, бѣше осществена напоследъкъ въ София. Не важи гдѣ ще бжде срѣдището на филхармонията — въ столицата или въ провинцията. Ако бжде въ Варна, тя ще има това преимущество, че тукъ по-лесно би организирахла музикалнитѣ тѣржества.

Неотдавна се направи опитъ да се съединятъ дветѣ военни музики въ Варна, като кадъръ къмъ които се прибавяваха останалитѣ музикални сили въ града, но оказа се, че това е невъзможно, защото тия сили колкото и добри, сж недостатъчни, за да може чрезъ тѣхъ да се проведатъ тѣржествата. Затова и този опитъ пропадна. Оставяме на страна интригитѣ, които съпжтствуваха този опитъ и които го осуехиха напълно.

За да се разреши проблемата за симфоничния съставъ, можемъ да се възползуваме отъ практиката на нѣкои чужди страни: да се образува симфониченъ оркестъръ съ музикални сили отъ цѣлата страна. Инициативата за това трѣбва да поеме дружествата, респективно Министерството на Просвѣтата въ съгласие съ Министерството на войната. Само тогава малка България би мо-

гла достойно да бжде представена на тѣзи тѣржества.

Но тѣзи тѣржества могатъ да придобиятъ и международенъ характеръ.

На тѣхъ могатъ да бждатъ поканени и съседнитѣ страни, едно лѣто — Бѣлградъ, друго — Букурещъ, трето Атина и постепенно да се разшири идеята за музикални тѣржества, въ които могатъ да взематъ участие и музикалнитѣ организации не само у народитѣ около насъ, но и по-далечъ отъ насъ. Би могло по този начинъ да се уредятъ по единъ вокаленъ и симфониченъ концертъ отъ страна на България и отъ чужбина, или всичко 4, а най-много шестъ концерта за сезона. Разбира се, всичко това иска организация, иска трудъ. Ние мислимъ, че това не е невъзможно за една Варна, у правнитѣ на която винаги сж проявявали трѣскава дейностъ и грижи да се издигне града като културенъ курортъ.

Но да се даватъ симфонични концерти въ театрална зала, въ залата на Варненски народенъ театъръ, е истински абсурдъ. Акустиката му е добра, но тя е само за говоръ и най-много за вокални концерти. Единъ струненъ оркестъръ винаги може да се

провали на тази сцена, въ тази театрална зала, като въ тѣхъ се изгубва половината отъ силата на музикалнитѣ ефекти. А единъ соловъ концертъ на виолиниетъ — виртуозъ съ пиано е вече съвсемъ невъзможенъ. Ето защо, Варна ще може да осществи идеята за музикални тѣржества по единъ достоенъ начинъ, само когато се добрие съ концертна зала, съобразно законитѣ на акустиката, разбира се.

Такава музикална зала може да се построи нѣкъде край морето. Самата зала може да бжде изградена въ горната си частъ отъ желѣзо и стъкло, да бжде снабдена съ широка ниша, за босовитѣ инструменти и слѣта съ нея не висока естрада за останалитѣ. Само така България, респ. Варна ще може да привлече за тѣржествата и музикалнитѣ сили на чужди страни, които биха се отзовали, вѣрваме на едно международно музикално състезание.

Тази жертва — да си има специална музикална зала — Варна трѣбва да направи за свое добро.

Владимиръ Миневъ.

АКТЬОРЪТЪ Е СКЕЛЕТА НА БЖДАЩАТА ЖИВА ФИГУРА

Актърътъ трѣбва да придобие всички характерни черти на дадения образъ. Какъ трѣбва да бжде поставено творческото развитие на всѣки артистъ.

Драматическия характеръ, както ни се дава той, не отъ сцената, а отъ книжовната драма, се състои само отъ своитѣ най-съществени черти.

За да се постигне необходимата, пълна съ непосредственъ животъ, пластична фигура, която отъ сцената влияе върху насъ въ залата съ такава заразителна мощь, че ние трѣбва да живѣемъ, да преживѣваме съ нея — тия съществени черти трѣбва да бждатъ схванати отъ възпроизвеждащия художникъ — отъ актѣра и тѣ, които не сж нищо друго освенъ

СКЕЛЕТА НА БЖДАЩАТА ЖИВА ФИГУРА,

трѣбва да бждатъ попълнени, трѣбва да получаватъ мускули, кръвь, нерви и най-вече душа.

Само следъ едно истинско, въ смисъла на драматическия авторъ схващане на характера въ неговитѣ най-съществени черти, актърътъ ще бжде въ състояние да се срастне съ тѣхъ, временно, но органически и да подчини на тѣхъ своя душевенъ животъ въ отношение чувства, мисль и воля.

Съ други думи схващането и възпроизвеждането на единъ драматически, даденъ черно на бѣло характеръ, не се състои въ нищо друго, освенъ въ възприемане дадена ядка на една индивидуалностъ и възсъздаване отъ тая ядка цѣла индивидуалностъ.

За да бжде това възможно, отъ актѣра се изисква не само вѣрно схващане, а и една многостранчивостъ, една подвижностъ и гъвкавостъ на душевния му животъ, който да

действа върху насъ — зрителитѣ хипнотично.

Владѣе ги всички тия способности актърътъ — той само тогава е сцениченъ художникъ не ги ли владѣе, липсватъ ли му тѣ — той трѣбва да бжде възпитанъ, развитъ до тѣхъ, ако има, разбира се, необходимитѣ зачатъци за подобни способности.

А това развитие, това възпитание се получава не толкова отъ театралното училище, колкото отъ самия театъръ, при които е ангажиранъ актърътъ. За да се постигне това, между другитѣ условия, необходимо е, щото въ театралния репертоаръ да влизатъ само пиеси (драми и комедии) съ драматически характерни, които, като обусловятъ развитието на драматическото действие, допускатъ схващане, ангажиратъ най-дълбоко и най-естествено душевния животъ на актѣра и налагатъ за едно истинско възпроизвеждане на даденъ драматически характеръ, не само използване всички душевни сили на актѣра, но и извиране и култивиране нови сили въ неговия душевенъ животъ.

А такива характери, при чието възпроизвеждане на сцената актърътъ не само ще използва готови, нему по природа вродени душевни сили, но и ще се обогатява съ нови, каквито се даватъ отъ драми и комедии, които притежаватъ не само дълбоко съдържание, а и нему съответствена, завършена художествена форма; преди всичко въ отношение на драматически характерни, които отъ една страна, като съ своята собствена съжда, обусловятъ развитието на драматическото действие, отъ самото негово

Циркъ Роялъ и Добричъ

Честити Възкресение Христово на варненци и имъ поднася най-грандиозната, невиджана въ Варна, програма за празницитѣ.

Моисъ Ефраимовъ
парижки кроячъ ул. Драгоман № 5 честити на клиентитѣ си свѣтлитѣ Христови празници.

Декоративно тапицер. ателие **Юлианъ Возницки** (надъ кино Ранковъ) честити. Възкресение Христово на многобройнитѣ си клиенти.

Янко Г. Паризеръ
галантериенъ магазинъ „България“ честити на клиентитѣ си Великденя.

Сладкарница и бозаджийница **„Независ. Македония“** (срещу областния съдъ) честити Възкресение Христово

Хотелъ „Мусалла“
честити Възкресение Христово на уважаемитѣ си клиенти.

Кафе „Мусалла“ честити свѣтлитѣ Христови празници на многобройни си клиенти.

Дрехарница **„София“** на М. Вайсъ честити на многобройнитѣ си клиенти В. Хр.

Месарскиятъ магазинъ **„Братя Малинови“** на своитѣ многобройни клиенти честити Възкр. Христово.

Пивница „Малага“ на Лазаръ Стояновъ поднася най-хубавитѣ български вина на своитѣ клиенти и имъ честити свѣтлитѣ Хр. празници.

Химическо ателие **„Диамантъ“** на В. Б. Бѣчваровъ честити на своитѣ клиенти Възкр. Хр.

Обущарски магазинъ **„Орелъ“**
Василь Ташевъ, ул. Ц. Борисъ 16 честити на своитѣ клиенти Възкресение Христово

Магазинъ Теменуга на Ст. Даскаловъ честити на клиентитѣ си Възкр. Христово

Димо Бѣчваровъ
честити на клиентитѣ си В. Хр.

Сладкар. Парижъ
честити на клиентелата си великден. празници

ОЧИЛА

ОЧИЛА

ЯСЕНЪ ПОГЛЕДЪ И ВИНАГИ ЗАПАЗЕНИ ОЧИ
ЩЕ ИМАТЕ СЪ ОЧИЛА „ЦАЙСЪ“

купени съ гаранция отъ оптическия магазинъ

Албертъ Мосачо

ул. „Царь Борисъ“

ИЗПЪЛНЯВАТЪ СЕ ВСЪКАКВЪ РЕЦЕПТИ НА
Г-ДА ЛЪКАРИ ОКУЛИСТИ.

ЦЕНИ ДОСТЪПНИ.

МАШИНИ

земледѣлски,
индустриални
и занаятчийски

Мотори: — петролни, нафтови и дизель по 2 до 30 к. с. и 40 до 1000 к. с.

Мотори: — специално за лодки и гѣмии

Електромотори 0.25, 0.33, 1/2, 1 до 20 к. с. и отъ 25 до 200 к. с.

Всички части за вършачки и трактори, жетварки, парни машини и мотори

Центрофуги за мляко „Листеръ“ и др.

при **М. С. ГРАДИНАРОВЪ** — Варна

ул. „Царь Симеонъ“ № 23

Телефонъ 21—18.

ТАПИЦИЕРЪ —
ДЕКОРАТОРЪ

Ю. К. ВОЗНИЦКИ

ул. Шипка № 11
(до кино Ранковъ)

ИЗРАБОТВА ВСЪКАКВЪ ВИДЪ
МЕКА МЕБЕЛЪ

ЗАБЕЛЕЖКА: приема и поправки.

Посещението не задължава
къмъ покупка.

начало до неговия край — катастрофата, развързката.

Не е достатъчно актърътъ вѣрно да схване известенъ характеръ, да преживѣе действително и естествено чувства и настроения. Той трѣбва да владѣе и всички природни качества и технически сръдства, ловкости, чрезъ които той да прояви преживѣвания душевенъ животъ, което трѣбва положително да се възприеме и едновременно да се живѣе и преживѣва отъ зрителитѣ въ театралната зала. X.

На литературна тема

Бележи ли нашата художествена литература застои?

Въ българската литературна градина не зрѣят вече много сочни и обилни плодове. Трѣбва ли да се винятъ българскитѣ писатели? Варна има надеждни сили.

Къмъ 1928—1932 г. българската художествена литература набеляза количествено единъ голѣмъ възходъ — никога не сж били издавани и пускани на пазаря толкова много стихотворни сборки, сборници разкази, романи, детска литература, дори пиеси, както презъ онова време.

Отъ къмъ 1933—1934 г., обаче, книжовното производство започна да намалява и продължава все повече и повече да намалява. Не само количествено нашата художествена литература бележи застои. Качествено тя сжщо значително остава назадъ. Нѣкаква блѣдина се появява по плодоветѣ на тая литература и въ българската литературна градина не зрѣятъ много сочни и обилни плодове. Чувствува се една вялост, ако не и пустота въ съдържанието.

Следъ изчезването на Антонъ Страшимировъ и Йорданъ Йовковъ отъ литературната арена, прозѣя една голѣма празнина. Николаей Райновъ отдавна не пише чиста художествена литература, а и най-крупниятъ за сега живъ писателъ Константинъ Петкановъ, сочи на едно еднообразие. Разбира се малко може да се вини писателътъ изобщо за известни незначителни творения. Играятъ роля и много обективни и субективни фактори за цвѣтежа на една литература.

Въ известно отношение след Вазова и Пенчо Славейкова нашата литература не е дала голѣми имена. Нашиятъ писателъ никога не е билъ голѣма обществена величина и обществениятъ ни животъ най-слабо се е влиялъ отъ авторитета, индивидуалността и творенията на нашитѣ писатели.

Въ случая българскитѣ писатели нѣматъ вина. Най-много пжти не ги чувствуватъ свои. Винаги предпочитаме чуждото. Изобразената въ нашата художествена литература действителностъ ни се струва безцвѣтна и скупна.

Трагедията на нашия писателъ е, че е много малко четѣнь, защото у насъ четцитѣ, пласиментътъ на книгитѣ е много нищоженъ. Освенъ това въ грамадната си частъ нашитѣ писатели сж чиновници. Чиновничеството отнема много

време и много жизнени сили и ги прави въ повечето случаи безплодни; най-малко липсата на време ги принуждава да пишатъ на бързо, небрѣжно, недоизгладено.

Но ний имаме голѣми дарования: Стилиянъ Чилингировъ, Ел. Баграмя, Мирославъ Миневъ, Георги Караславовъ, Иванъ Василевъ и много други. Може би при по-благоприятни условия тѣ и всички други да могатъ да дадатъ много повече, отколкото сж дали, или ний мислимъ, че могатъ да създадатъ.

Въ други градове се групиратъ значителни писателски кръгове. Като изключимъ София, надеждни сближавания на писатели има на първо мѣсто, въ Стара Загора, Пловдивъ, Плѣвенъ, Русе.

Въ нашия градъ това не е така. Опитътъ да се създаде една група излѣзе несполучливъ, следъ враждебното посрещане на групата отъ писатели отъ съюза на писателитѣ въ провинцията и още повече следъ преднамѣреното имъ परिцаване въ пресата.

Но въ нашия градъ има надеждни сили, като Цвѣтанъ Нягуловъ, Стефанъ Ив. Стояновъ, Веселина Геновска—Герчева, Стефанъ Савовъ и други, добри литератори, като Ем. Мутафовъ и др. и едно обещаващо име, много младиятъ още поетъ Коста Гиндевъ. Работятъ сжщо и нѣкои други трудолюбиви труженици на книжовната нива. Тѣ би могли да бждатъ повече насърдени.

Има и други, като Д. Василевъ и др. които заглѣхнаха и които неблагоприятнитѣ условия потулиха съвсемъ.

Не къмъ последнитѣ, а къмъ младитѣ трѣбва да сж обрнати нашитѣ погледи, къмъ ония които идатъ.

Може би нѣкога у насъ ще настанатъ по-добри условия и ще се даде по-голѣма възможностъ на нашитѣ писатели да работятъ и намѣрятъ пласиментъ. Успѣхитѣ по пласимента на книгитѣ, които набелязватъ Ив. Бунарджиевъ, Ив. П. Камчийски и др., а така сжщо и нѣкои официално подкрепени писатели, които владѣятъ литературния пазаръ, сочатъ на благоприятни възможности.

Малькъ = Бележникъ

По пжтя на единенето

Години на редъ македонската емиграция въ България водѣше отчаяна борба за желаната свобода на своето отечество.

Борбата бѣше свѣта. Цѣлъ свѣтъ говореше за нея, за пословичния героизъмъ у македонца.

Но за ала участъ на злочестата ни татковина, тябѣ свидетелка на една разруха, подъ чиито безмилостни удари видѣ какъ всичко градено въ продължение на десетки години рухна въ единъ замахъ.

Свещената борба се изроди въ братоубийствена, която погълна въ своето безумиенасвиднитѣ си чело.

България стана кървава арена и зрелище.

Тая кървава сцена биле прекратена благодарение разумната намѣса на новата българска власт, която накара да отрезвятъ разгорещенитѣ духове.

Ето вече 4 години наредъ изминаха отъ това скръбно минало, което остави незаличими петна върху историята на македонския народъ, свързана съ нейнитѣ борби за свободата ѝ.

Днесъ Македонската емиграция е удадена всецѣло на една културно-стопанска дейностъ, чийто благотворно действие дава възможностъ на македонцитѣ да се отърсятъ отъ загубитѣ причинени въ миналото да събератъ нови живителни, духовни сили и докажатъ, че тѣхния духъ не е угасналъ.

Македонската емиграция въ Варна носи примѣрътъ, както винаги на единение и обща почитъ предъ заветитѣ, завещани намъ отъ безсмъртнитѣ герои на Македония.

Днесъ въ този върховенъ моментъ, когато се изисква повече отъ всѣкога единна воля и сплотеностъ, варненската емиграция трѣбва да изостави своитѣ лични интереси и благополучия, а да си подаде братски ръка и съ общи усилия да даде своя дѣлъ за дѣлото.

Дим. Талевъ

Михаилъ Първановъ Пазаръ София честити Възкресение Христово на клиентитѣ си.

Бюро Ехо честити на клиентитѣ си Възкрес. Христово.

Магазинъ за платове „Берлинъ“ честити на многобройнитѣ си клиенти Възкр. Христово.

Бръснаро-фризьорския салонъ „Добруджа“ на Дим. Хр. Марковъ (срещу аптека Русевъ) честити В. Хр.

За цирковиятъ артистъ е писано и казано на много мѣста. Едва ли сжествува по чуденъ, по многостраненъ животъ и по горчива тѣга отъ тази на цирковия артистъ. Затова той е любима тема за писателитѣ и за когото е казано: „Цирковиятъ артистъ не търси никога милостъ и съболезнование. Прекарва животъ пѣлень съ лишения, умира трагично на манежа съ смачканъ черепъ, предъ хилядна публика. Но това не стрѣска неговитѣ колеги: тѣ продължаватъ да ни показватъ, какво може да постигне човѣшкото тѣло следъ дългогодишна работа върху него. Това е цирковиятъ артистъ!

Борисъ Копчевъ

търговско-представителска кантора на прочутитѣ пишущи машини „Адлеръ“, моторетки, велосипеди и др. честити Възкресение Христово на своитѣ клиенти.

Книжарница Стефанъ Василевъ честити Възкресение Христово

Химическо-бояджийско ателие „Прогресъ“ на Яни Г. Василевъ честити на многобройнитѣ си клиенти Възкр. Христово

Парфюмерия „Черната котка“ честити на своитѣ клиенти Възкр. Христово

Военна шапкарница България на Райко Петровъ честити Възкр. Христово

Киро Яневъ — сарафинъ честити Възкресение Христово на всички варненци.

Млѣкарница „Волга“ честити на многобройната си клиентела Възкрес. Христово.

Магазинъ за шоколади и бонбони „Блокъ“ на Аврамъ Гомбергъ честити на многобройната си клиентела В. Хр.

Крояческо ателие „Лозана“ на Грандафилъ Памуковъ честити на своитѣ клиенти В. Хр.

Магазинъ Арарадъ честити Възкресение Христово на клиентитѣ си.

Стъкларски магазинъ Чупи Купи честити на клиентитѣ, приятелитѣ и познатитѣ си Великдена

Реномиранъ локаль Морско око честити на хилядитѣ си посетители Великденскитѣ празници

Василь Хр. Поповъ & Синъ честити Възкр. Христово на всичкитѣ си клиенти.

Най-голѣмъ изборъ? най-износни цени?

Първокачественъ материалъ — всѣкакъвъ видъ шапки

при шапкарница „ШВАРЦЪ“ ул. 6 Септемврий № 7 до лот. кжща Щастие.

Важно! За празницитѣ!

Домакини обѣрнете внимание! ВЪ РАБОТИЛНИЦАТА ЗА ТОЧЕНИ ЛИСТА

пл. до Д-ръ ШИШКОВЪ, срещу клиниката на Д-ръ МИЛЕВЪ, ще намѣритѣ най-Финно качество листа за баклави, шрудели и др.

Посетете за да се увѣрите Съ почитъ: Злати Данаиловъ

Млѣжки Кроячески салонъ ИВАНЪ И. КОЛЕВЪ

съобщава на клиентитѣ си, че напусна ателие „Адамъ“ и откри ново срещу представ. Балъкчиевъ до магазинъ Художникъ, жгѣла Царъ Борисъ. Разполага съ най-новитѣ английски и френски журнали за сездна

Василъ Николовъ

сждържателъ на бирария

„АКАЦИИ ТЪ“

на евксиноградското шосе, и пивница Сунгуларе на ул. Владиславъ. Продава винаги най-доброкачественни напитки и закуски

ЕДИНСТВЕНАТА ВЪ ВАРНА

млѣкарница Волга

на ул. Мария Луиза № 18

Произвежда млѣчни продукти, винаги прѣсни масла за чай, топено масло, каймакъ за сладкари и ЕКСТРА КИСЕЛО МЛѢКО

Цирковото изкуство

вчера и днесъ.

Първитѣ наченки на цирковитѣ игри се таятъ дълбоко въ сѣнкитѣ на античния свѣтъ, който издигна въ култъ красотата, силата и формитѣ на тѣлото.

Зрелищата, които сж били достояния въ древния Римъ, криятъ по новитѣ форми на цирковитѣ игри, обаче началото на цирковото изкуство не може да се опредѣли съ положителностъ. Като истина може да се приеме мисълта че, естествениятъ инстинктъ у човѣка е уснователъ на това изкуство и краятъ му ще означава загасването на това желание и на този възторгъ отъ хубостта и силата, а въ този случай човѣкътъ не ще бжде човѣкъ.

Въ историята на българския циркъ за начало трѣбва да се вземе 1888 г., юний, когато въ София е гостувалъ цирковиятъ театъръ на японския акробатъ „Камчикъ“. Когато той ликвидиралъ съ предприятието си, дъсчениятъ материалъ на цир-

ковата постройка, която била изградена въ градската градина, е билъ купенъ отъ основателитѣ на театъръ „Основа“, въ който сж били дадени първитѣ представления.

Било е време, когато на цирковото съсловие, — на артиститѣ, да се гледало като на люде у които липсвалъ всѣкакъвъ моралъ, възпитание и честъ, понеже тѣхниятъ животъ се заключавалъ въ скитничество, буренъ животъ и непорядъчностъ.

Въ сжщностъ това убеждение на публиката е било на погрѣшенъ пжтъ, защото тя е смѣсвала понятията цирковъ артистъ съ така нареченитѣ „грозобояджии“ подъ името на които сж се нареждали обикновено: мошеници, скитници, изобщо хора отъ тинята на живота.

Днесъ името на цирка и артиститѣ му стои на една завидна височина на организация, братство и трудолюбие, въ чиито срѣди тѣлесното възпитание е издигнато до култъ.

БРАКЪ

Продължение от 1 страница

който намира в тях богат материал за свободно сценично изнасяне. Освен това реплика е твърде жива, лека, гъвкава, близка на сценичния език, за да не се чувства никаква суха книжовност.

В пиесата се осмиват и безпощадно бичуват днешните недъзи на обществото, вътрешната пустота на семейните връзки, пропити с неискрени фалшиви отношения при брачния живот. За по-върно изтъкване и убеждаване на характерното, основното в пиесата, съставени три основни елемента на обществото, тъй майсторски съчетани, че техните действия и мисъл дават възможност да се изтъкнат възможности да се изтъкнат възможности особености и да се даде правилна преценка за общия дух и замисъл на пиесата.

Лъкарът Ференц Надъ погълнат въскидневно, изцъло в своята работа, поради което не може да отдели по-голяма част от времето си и да го посвети на своята жена. Съпругата се чувства самотна и за да убие своята скука, си намира общество от приятели, сред които търси развлечения. Никитя се сцени, въ които светостъта на брачния съюз подронва своите устои, за да се спре до крайния предел на съпругеската изневъра. Като последница се явява и разкъсването на брачния вериги. Въ последния момент бива постигнато щастливо споразумение, съ което се изглажда семейния конфликт.

В лицето на Никола Икономов, героя на пиесата — Ференц Надъ намира своя вървене и убедителен възсъздател. Тръбва да се подчертае че г. Икономов, в ролята си достигна до най-високата — кулминационната точка на своето творческо превъплотяване.

След ролята на Жан Рено въ „Съдебна гръшка“, която още се помни от варненци, рѣдко той е подчертавал тъй мощно своята артистическа индивидуалност, въ игра граничаща напълно съ създадените, академично, образи на голѣмитъ майстори на сцената, — образъ тъй сложен откъм психическо съдържание.

Създаденият от него образъ на накара зрителя силно да се вживѣе въ героя, оставяйки въ впечатлението му най-добри спомени. Неговата убедителност и реалистична, илюстрирана игра ни очуди съ своята динамика, темпераментъ и обрисувана като артист от европейска величина.

Райна Петрова и този път попадна напълно въ своята роля на „съпругата“. Съ поразителна, художествена, правдива сценична убедителност, тя можа да поднесе образа въ всичките му отсѣнки, да разкрие психиката на суетната, дираща забави и удоволствие, модерна жена. Ролята е разнообразна съ много сложни душевни преживявания, които бѣха така умѣло предадени, че зрителя бѣше отъ началото до края на пиесата подъ обаянието на нейната непринудена игра, съ която наистина се обогатява нейната галерия от образи, съ още единъ такъв великолепно даденъ.

Ив. Кумановъ, както винаги, и този път завладѣ сърдцата на публиката. Той не веднаж е доказалъ, че е артист съ естествени дарби и който винаги използва умения си да разнообрази ролята си, да се

вдѣлбае въ нея и да даде правдивъ и комичен типъ. Неговиятъ „Херманъ“ — типъ на еснафъ, за благо на своето семейно спокойствие съзнателно става „рогоносецъ“, обаче дълбоко въ смисѣла на това безразличие се крие другия образъ на Херманъ, който пъкъ си дава пълна смѣтка за всички последици, предварително предвидени. По този начинъ той разчита, че съпругеския животъ ще бѣде винаги изгладенъ и спокоенъ.

Петъръ Кючуковъ, макаръ че и този път застъпи роля отъ по-малка величина, изтъкна своето ценно артистично дарование и съ своята искрена и естествена игра спомогна за правилното разрешение при развързката на комедията. Изобщо П. Кючуковъ е артист, който умѣе да създава типове, възприемани винаги съ чувство на разнообразие отъ публиката. Образътъ на стария Варка биде представенъ съ много животъ, старческа наивност и върно чувство.

Цена Кандовъ въ всѣка нова роля закръгля своята артистическа индивидуалност, давайки винаги оригинални и интересни типове. Сценичния образъ на композитора Махай подхожда на неговите схващания за единъ членъ отъ обществото, който е получилъ мълчаливото позволение да си доставя удоволствия при общуване съ жени, както и където намѣри.

Жени Кючукова, въ ролята на Клари прояви голѣмо старание да се справи съ ролята, си и можа да я овладѣе и изнесе съ нужния темпераментъ и по-върно чувство.

Върна по гримъ и тонъ г-жа Веса Куманова и този път даде пластична и върна игра въ ролята на Маргитъ. За нейните творчески възможности не трѣбва да се спори. Тя винаги успѣшно работи съ всѣки даденъ сценичен образъ и съ право можа да се отбележи, че е една отъ най-живинитъ актриси въ варненския съставъ. Тя съ право е станала любимка на публиката.

Ролята на г-жа Махощъ бѣ отлично застъпена отъ г-жа Елена Хранова. Макаръ и роля, която понѣкога носи неочаквани изненади, Хранова и този образъ сполучи да го разгъне, да го възприеме, въ неговата цѣлостъ. Забележителенъ е нейниятъ маниеръ, на гримъ и облѣкло, въ чийто духъ тя дава единъ осмисленъ и подчертанъ комичен типъ.

Съ радостъ можемъ да отбележимъ издържаната игра на Дим. Стратевъ, който ни изненада съ своя естественъ и драматиченъ диалогъ. Стратевъ е артистъ къмъ който трѣбва да се обърне повече внимание при разпредѣлението на ролитъ. Създаденият отъ него „Белла“ е единъ активъ за него. Всички останали роли бѣха правдиво и художествено възсъздадени. К. Хаджиминевъ — (Лакошъ) подчерта съ вървене изразъ и разбиране зададения му образъ. Преславъ Петровъ даде типичния образъ на съвремененъ младежъ, залутанъ изъ обърканитъ пѣтеки на живота. Яворска въ ролята на грижината старуша — съпруга на съседа Варка; К. Кожухарова (г-жа Херманъ) очерта жената претоварена съ броя на годинитъ си, подъ чийто бремене се мжи да се чувствва още млада; Л. Копчелиева изтъкна живия образъ на кокетка, която е загубила всѣко

Тодоръ Бангивъ-месаръ
(Ранковитъ хали)
честити Възкресение Христово на своитѣ клиенти

Анц. Д-во „Искръ“
(Ранковитъ хали)
честити свѣтлитъ Христови празници на всички клиенти.

Станчо Янакиевъ-месаръ
честити Възкр. Христово на своитѣ членове.

Ниро Вълковъ-месаръ
(халитъ В. Поповъ)
честити Велик. на клиентитѣ си.

Стоянъ Гюровъ-месаръ
(халитъ Владиславъ)
честити на клиентитѣ си Възкрес. Христово.

Иванъ Видовъ-месаръ
(халитъ Владиславъ)
честити на клиентитѣ си свѣтлитъ празници.

Иванъ Панайотовъ-месаръ
(халитъ Владиславъ)
честити великденскитѣ празници на клиентитѣ си.

„Театрален преглед“

дава мѣсто само на обективна критика

Критикътъ трѣбва да бѣде вървенъ служителъ на театралното дѣло, за да бѣде истински приятелъ на артиста. Критикътъ трѣбва да се издигне надъ личнитѣ си отношения съ артиста и режисьора, за да бѣде обективенъ критикъ, който не може да открие пѣтя на собственото си усвѣршенствование, не може да бѣде критикъ съ способности на безпристрастенъ ценителъ на творчеството на артиста и режисьора.

МОДНО КРОЯЧЕСКО АТЕЛИЕ „ВЕНЕЦИЯ“
ул. Драгоманъ 5
ИВ. Г. ПЕТКОВЪ
ИЗРАБОТВА НАЙ-ЕЛЕГАНТНИ
БАЛТОНИ и КОСТЮМИ
ПОСЛЕДНИ МОДЕЛИ

красиво чувство и представа за живота.

Съ чувство на радостъ трѣбва да се отбележи участието на младата надежна сила Ник. Назъровъ, въ чиято фигура срещаме младежъ съ заложби и данни на артистъ.

Рѣдко почти цѣлия съставъ се е представялъ така великолепно предъ публиката, както въ „Бракъ“.

За голѣмия сцениченъ успѣхъ голѣмъ дѣлъ се пада и на сценичната техника и пр. Пиесата „Бракъ“ се посрещна съ голѣмо внимание отъ публиката, която удостои съ заслужено одобрение великолепната игра на артиститѣ.

Печатница Ан. Пъндълийски
ул. „Панагюрище“ № 1.

Назаръ Бедрозовъ — месаръ
честитити Възкр. Христово на своитѣ клиенти и познати

Хасанъ Бенировъ-месаръ
честитятъ В. Хр. на клиен. си.

В. Енгибаровъ
производство на печки и готварски машини типъ Перникъ честити на клиентелата си Въз. Христово.

Кафе Алказаръ
честити Възкр. Христово на многобройнитѣ си клиенти.

Бръснаро-фриз. салонъ „Фей“
до общината
честити Великд. на клиент. си.

Модно шиваш. ателие Венеция
ул. Охридъ № 2 на Г. Даиловъ честити Възкресение Христово на почитаемитѣ си клиенти.

Бръснаро-фриз. салонъ Далила
ул. Царь Борисъ честити на многобройната си клиентела Възкрес. Христово.

1-ва дил. бозаджийница „Пчела“
на Ст. Алексиевъ честити Възкресение Христово на своитѣ клиенти.

Иванъ И. Колевъ-крячъ
срещу представ. Балъкчиевъ до магазинъ „Художникъ“ честити на своята клиентела Възкр. Христ.

Йорданъ Димитровъ-месаръ
честити Възкр. Христово на всички свои клиенти

Никола Ив. Станевъ
магазинъ „ЕЛ-ВО-КА“ честити на клиентитѣ си В. Хр.

Велосипедно ателие „Царя на педалитѣ“
честити Възкр. Хр. на почитаемитѣ си клиенти.

В. Г. Цампаровъ
тапициеръ-декораторъ честити Великдена на клиен.

Книжарница „Велчевъ“
честити на хилядитѣ си посетители Великденскитѣ празници

Злати Данаиловъ
работилъ за точени листа честити Възкр. Христово на всичкитѣ си клиенти.

Модно дамск. крояческо ателие ДАНЧО
честити Възкресение Христово на клиентитѣ си.

Борисъ Минчевъ-черваръ
честити на своитѣ клиен. В. Хр.

Василь Николовъ
сдържателъ на пивница „Сунгуларе“ и „Акацитъ“ честити на клиентитѣ, приятелитѣ и познатитѣ си Великдена

Милко С. Градинаровъ
представителство на земледѣлски и индустриални машини честити на многобройната си клиентела Възкрес. Христово.

Обущарница „Ореолъ“
ул. Царь Борисъ честити Възкр. Христово

Шивач. ателие „Шинъ Паризненъ“
ул. Царь Борисъ честити Възкресение Христово на всички варненци.

1-ва варн. раб. за ржжавици Львъ
до Ранковитъ хали честити на своитѣ клиенти Възкр. Христово

Кино Ранковъ
честити Възкресение Христово на многобройнитѣ си клиенти

НАЙ-ДОБРОКАЧЕСТВЕНА и СИЛНО АРОМАТИЧНА
ВАНИЛИЯ
съ ЗАХАРЪ ще НАМЪРИТЕ въ МАГАЗИНА

„ЧЕРНАТА КОТКА“

ПЪРВА ВАРНЕНСКА ШАПКАРНИЦА

„БЪЛГАРИЯ“

на **Райко Петровъ** ул. „Царь Симеонъ“ до хотелъ „Новъ Преславъ“ По случай настѣпващитѣ Великденски празници въ шапкарница

„БЪЛГАРИЯ“ ще намѣрите най-голѣмъ изборъ отъ

детски и мъжки шапки, каскети и ученически фуражки. изработка солидна и прецизна
СПЕЦИАЛЕНЪ ВОЕНЕНЪ ОТДѢЛЪ Посещението въ шапкарницата не задѣлжава къмъ покупка.

Цени достъпни за всички

ТЕАТРАЛЕН ПРЕГЛЕДЪ

Редакция и администрация ул. „Панагюрище“ № 3.
Годишен абонамент 60 лв.   Реклами по споразумение.

Царят на пѣвците

ФЕОДОРЪ ШАЛЯПИНЪ ПОЧИНА

въ Парижъ. Пятъ къмъ свѣтовната слава на единъ великъ пѣвецъ и артистъ. Кратки сведения за живота му.

Радиото ни донесе отъ Парижа тъжната новина за кончината на великия пѣвецъ и лириченъ трагикъ Ф. Шаляпинъ. Съ смъртта на Феодоръ Шаляпинъ оперната сцена изгуби единъ отъ най-великите артисти.

Живота на този гениаленъ пѣвецъ и артистъ, който хипнотизираше публиката съ своя мощенъ гласъ и могъща фигура, представлява нанизъ отъ години на нерадост, борба за насущния и години на слава и величие.

Щедро надаренъ отъ природата, съ изключителни заложби на артистъ и пѣвецъ, той можа да се издигне до върховете на човѣшката слава.

Феодоръ Ивановичъ Шаляпинъ е роденъ въ Казанъ на 1873 година. Синъ на бедни родители, той още отъ ранни си детски години се е впусналъ въ най тежки и мизерни занятия. Днесъ чиракъ, следъ известно време носачъ, лодкаръ, после кожухаръ, чистачъ и пр. пр.

Неговиятъ великолепенъ басъ е привлѣкалъ всеобщо внимание още когато е билъ на 17 години. Първото му излизане на сцената е станало въ 1890 год.

Той участвувалъ въ хорове на една руска второстепенна група, сетне въ Петроградъ—въ лѣтния театръ на Аквариума и въ театръ „Пановски“ Ангажиранъ въ Марийския театръ, после въ императорската опера въ Москва, той скоро станалъ кумиръ на публиката.

Въ 1902 год. той гостувалъ въ Скала ди Милано, въ ролята на Мефистофель, после въ Парижъ, Монте Карло, Буенос-Айресъ, Нью-Йоркъ (1908) Лондонъ (1915) и въ Русия до 1921 г., въ която година напуста окончателно съветска Русия.

Славата на Шаляпинъ започна следъ ролята му на воданичаря въ операта „Русалка“, отъ Дарганиджи, за да се възвеличи въ Иванъ Грозни, отъ операта „Некавитанката“ отъ Римски Корсаковъ и блѣсне съ цѣлия си чаръ въ „Борисъ Годуновъ“—ролята Царь Борисъ, където неговиятъ талантъ на пѣвецъ и лириченъ трагикъ достигна апогея на неговия творчески гений съ една несравнена сила и мощъ.

Той издаде и своятъ животоописъ подъ заглавието „Страници изъ моя животъ“.

Шаляпинъ бѣ голѣмъ приятелъ на България. Презъ 1935 година той гостува на Софийската народна опера, където пѣ и за възполза на стотичките бѣдни деца, като съ тоя си благороденъ жестъ той стопли и нахрани много български младежи.

Шаляпинъ почина близо на 70 год. възраст. Неговиятъ гласъ, артистически дарования и физически сили можаха да запазятъ своята свежестъ и до последните дни на неговия житейски пътъ.

Съ смъртта на Шаляпинъ свѣта изгуби не само единъ знаменитъ артистъ и пѣвецъ, но и една благородна отзивчива душа, единъ великъ примѣръ на човѣчностъ.

Театрътъ и духа на новото време

Продължение отъ 1 страница
проблеми, които го измъчватъ въ театъра.

Има ли по-мъченъ въпросъ отъ тоя за репертуара? Едно време ние имахме търпение да гледаме Шекспирови пиеси. Днесъ ние не можемъ да гледаме тия пиеси, защото нѣмаме нерви да дочакаме, тъй като ни липсва вътрешна сила да мислимъ и разсъждаваме.

Голѣмитѣ писатели—драматурзи, който искатъ да върнатъ народа въ театъра пишатъ комедии и разрешаватъ голѣми социални проблеми въ една комична форма.

Днесъ вече нѣма драми, нѣма трагедии. Днесъ навредъ се играятъ комедии. Днесъ въ цѣлѣ свѣтъ се играятъ унгарски пиеси, тъй като унгарските драматурзи напишаха пулса на днешното време, —къса пиеса, комична форма, голѣми социални проблеми се разрешаватъ.

Това което се харесва при едни, отъ други не се пред-

почита. Днесъ въ Съветска Русия има възкресяване на класицизма, а въ западна Европа никой не иска да гледа класически пиеси.

Това е голѣмъ въпросъ, —неразрешена проблема.

Вѣрно е, че трѣбва да намѣримъ репертуаръ, който да допада до душата народа и постепенно да го привлечемъ, да го възпитаваме и като му създадемъ театрална култура, тогава можемъ да поднесемъ и по сериозни пиеси. Но за това се изисква време, това е дълъгъ процесъ.

Азъ се чудя даже на нашия младъ народъ, който едва преди 60 години се освободи и има едни отъ най добрите театри на Балканския полуостровъ.

Това показва, че има културни заложби въ нашия народъ.

Инж. П. Куртевъ
пом. кметъ

Знаменити Композитори

ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ

(Животъ и творчество)

Най-видниятъ представителъ на италианската музика до наши дни се счита Джузепе Верди.

Верди се е родилъ въ една година съ Вагнера и само нѣколко месеца по късно отъ него, или по точно на 10. X. 1813 год.

Баща му билъ простъ кръчмаръ и бакалинъ на дребно въ малкото селце Ронколе, близо до незначителния градъ Буссето, въ бившето Пармско херцогство.

Още като дете, Верди почувствувалъ страстно влѣчение къмъ музиката и идвалъ до възторгъ отъ звуковете на органа въ бедната селска църква, гдето между другото, участвувалъ въ църковния хоръ.

Едва на осемъ години Верди започналъ да взема уроци по музика при стария органистъ на тамошната църква.

Баща му, съзнавайки необходимостта да даде на момчето макаръ и най-елементарно образование, настанилъ го за тая целъ при единъ свой приятелъ въ Буссето, което обаче не бъркало на малкия Верди да изпънява дължността църковенъ органистъ въ Роколе.

Неговиятъ талантъ е привлѣкалъ върху си вниманието на търговеца Баргеши, който го е изпратилъ на свои разноски да учи музика въ Милано.

Но тукъ той е билъ изключенъ отъ консерваторията, като неспособенъ ученикъ.

Следъ тая първа несполука, младиятъ Верди, безъ да се отчайва отива при композитора Винченцо Лавиньо, който го приема въ своята школа.

Отначало Верди опитвалъ способноститѣ си върху композиции съ по-малки форми и следъ като съ усвѣршенствувалъ въ тѣхъ създава първата си опера, „Oberio“ conte di R. Bonifacio (1839 г.) която била давана съ голѣмъ успѣхъ.

Това разбира се окуражило Верди, следъ което той се отдава напълно на оперната композиция. Следъ успѣха и на явилитѣ се непосредствено следъ това опери: „Единъ день царуване“ и „Новохудоносоръ“ (1842 г.) Верди гарантиралъ не само материалното си съществуване, но добилъ име на най-добрия съвремененъ италиански оперенъ композиторъ.

Въ последствие живота на Верди представлява редица триумфални успѣхи, следващи непосредствено единъ следъ другъ.

Той бива причисленъ къмъ композиторитѣ, на които споредъ италианския обичай презъ времето на карнавала, е било поръчано да напишатъ тъй наречената „Обичайна карнавална опера“.

По този случай Верди написва въ 1843 г. оперета „J. Lombardi a la Crociata“, което имала нѣ по-малкъ успѣхъ отъ тази на оперта „Новохудоносаръ“.

Отъ следващитѣ по късно опери, написани до 1850 год. най забележителна е операта „Хернани“ композирана върху едноименната драма на В. Хюго (1844 г.)

Славата на Верди се усилва още повече следъ като издава тритѣ опери: „Риголето“ (1851) върху текстъ отъ драмата на В. Хюго „Le roi s'amuse (написана за 40 дни) „Трубадуръ“ (1855) върху текстъ отъ драмата на седемнадесетъ годишния испанецъ Quittiereza „Трубадуртъ“ и „Травията“ (1853г.) върху текстъ отъ драмата на Ал. Дюма—синъ „Дамата съ камелиитѣ“.

Въ тѣзи три опери проличава за първи пътъ силно индивидуалността на Верди, които до тогава е билъ подъ влиянието на Росини. Тука вече се забелязва на мѣста новото

влияние отъ страна на Ваймарската школа (Листъ)

Следната опера е „Балъ съ маски“ (1859), въ която той дава да се почувствува сил и я му усетъ за драматичното въ оперната композиция. Съ нея Верди внася новъ елементъ въ италианската опера.

Въ по-раннитѣ опери на Верди (съ изключение на Травията) този драматиченъ елементъ липсува. Оперитѣ „Балъ съ маски“ и „Донъ Карлъ“ (1867) принадлежатъ къмъ преходния периодъ на неговото творчество, което бива подхвърлено на пълна и съзнателна метаморфоза.

Тази метаморфоза се състои въ следното: отхвърляне на досегашнитѣ италиански традиции и възприемане, макаръ и не напълно, Вагнеровитѣ принципи на музикална драма.

На 58 год. възраст Верди написва по поръчка на египетския вице-кралъ, по случай откритието на италианската опера въ Каиро, операта „Лида“ (1871), въ която разкрива близостта си съ Моцартъ Берлиозъ и Вагнеръ.

Операта „Лида“ има това голѣмо значение, че силно въздействувала върху творчеството на съвременнитѣ нему италиански композиции, което означава единъ голѣмъ напредъкъ на оперното творчество въ Италия.

Следъ 16 години пауза, Верди, вече 74 годишенъ старецъ е написалъ една действително музикална драма „Отело“ а въ 1893 год. комичната музикална драма „Фалстафъ“ съ напълно свободна форма, подобно тази у Вагнера.

Освенъ тѣзи две опери, къмъ края на живота си (1893) той написва „Requiem“ въ память на починалия поетъ Алек. Мначони. Верди починалъ на 27. I. 1901 год. въ Милано.

Х.

Варненски Народенъ Театръ

Сезонъ 1937/38

Директоръ-режисьоръ: ИОР. ЧЕРКЕЗОВЪ

ПОНЕДѢЛНИКЪ 25 априлъ — втория день на Великденъ

Утро 10:30 ч. сутринята

Цени отъ 5—15 лв.

За 30 сребърника

библейска пиеса въ 5 картини отъ Б. Борозановъ

Изъ страданията и възкресението на Христа

Дневно 3:30 ч. сл. об. — при цени поп. отъ 5—20 лв.

Тебеширения кръгъ

китайска приказка въ 4 действия отъ Клубундъ.

Поставилъ директоръ-режисьора: ИОР. ЧЕРКЕЗОВЪ

Музика: Панчо Владигеровъ

Дирижира маестро Г. Поповъ

Вечерно 8:30 часа

БРАКЪ

Комедия въ 3 действия отъ Васари Яношъ

Голѣмъ джазовъ оркестръ—диригентъ: Д. Младеновъ

Цени обикновени.